

«قانون اصلاح قانون صدور چک»

گردآورنده: الهام میرزایی - وکیل پایه یکم دادگستری

با هدف اعتبار بخشی به چک و به حداقل رساندن صدور چک بلامحل در سال ۱۳۹۷ توسط مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید که از ابتدای سال ۱۴۰۰ اجرایی شده است. ش

در این قانون نحوه صدور، دریافت و انتقال چک تغییراتی داشته و افرادی که مبادلات خود را با چک انجام می دهند تکالیفی برعهده دارند. صادرکننده چک باید مندرجات چک شامل تاریخ سررسید، مبلغ و اطلاعات هویتی ذینفع را علاوه بر اینکه در برگ چک درج می کند در سامانه صیاد نیز ثبت کند. همچنین ذینفع چک نیز هنگام دریافت برگ چک باید مندرجات آن را در سامانه صیاد، استعلام و با مندرجات برگ چک تطبیق دهد. اشخاصی که قصد انتقال چک را دارند نیز دیگر نیازی به پشت نویسی چک ندارند و باید اطلاعات هویتی ذینفع جدید را در سامانه صیاد ثبت کنند. ۱.

انجام این امور از طریق ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد شامل اینترنت بانک و موبایل بانک بانکها، برنامه های موبایلی حوزه پرداخت و شعب بانک های عامل امکان پذیر است. همچنین سایر ابزار مورد استفاده برای ارائه خدمات چک به مشتریان شامل مواردی مانند تلفن بانک، ابزار پیامکی، کدهای دستوری و ... نیز در دست بررسی است که توسط شبکه بانکی اطلاع رسانی خواهند شد.

گفتنی است این تغییرات قانونی برای چک های جدید با ظاهر متفاوت است. بر روی این چک ها عبارت «**کارسازی این چک منوط به ثبت صدور، دریافت و انتقال آن در سامانه صیاد است**» درج شده تا مشتریان بانکی، این مهم را مدنظر داشته باشند. همچنین رنگ این چک ها نیز بنفش است. لازم به ذکر است چک های سابق طبق روال کارسازی می شوند.

چک صیادی چیست؟ آشنایی با مشخصات ظاهری چک های جدید

صیاد مخفف عبارت صدور یکپارچه الکترونیک دسته چک است که در حال حاضر در بانک های ایران صادر می شود. مهم ترین ویژگی چک های صیادی را می توانیم شناسه ۱۶ رقمی منحصر به فرد برای هر برگه چک بدانیم.

در حال حاضر همه چک‌هایی که توسط بانک‌های مختلف سراسر کشور صادر می‌شوند، صیادی هستند که با مشخصات ظاهری و امنیتی خاصی به وجود آمده‌اند. چک‌های صیادی ظاهری کاملاً مشابه با یکدیگر دارند و فقط نماد هر بانک از دیگری متفاوت است. این چک‌ها در رنگ‌های سبز و صورتی وجود دارند.

در خمیر کاغذ این چک‌ها از الیاف فلورسنت استفاده شده که بعضی از تصاویر آن، فقط زیر نور خورشید قابل مشاهده هستند. شماره سریال و عبارت چاپخانه دولتی ایران از جمله مواردی هستند که در حالت عادی دیده نمی‌شوند. همچنین همه نقش‌های روی چک خطی هستند و اطلاعات مخصوص به خود را دارند. بنابراین با کمی دقت و استفاده از ذره‌بین، به راحتی می‌توانید چک‌های صیادی را از چک‌های تقلبی تشخیص دهید.

چک صیادی بنفش چیست؟

همانطور که پیشتر گفتیم شرایط صدور چک از ابتدای سال ۱۴۰۰ با تغییراتی همراه بوده است. چک‌های جدیدی که چاپ می‌شوند، بنفش‌رنگ هستند و تغییراتی در مشخصات ظاهری و کاربرد آن‌ها به وجود آمده است. علاوه بر تغییر رنگ برگه‌های چک، روی چک صیادی بنفش عبارت «کارسازی این چک منوط به ثبت صدور، دریافت و انتقال آن در سامانه صیاد است» را مشاهده می‌کنید. این جمله پایین نماد شاپرک در قسمت سمت چپ برگه درج شده است. مهم‌ترین ویژگی چک صیادی بنفش از همین عبارت سرچشمه می‌گیرد.

برای استفاده از چک بنفش باید شناسه ۱۶ رقمی آن را داخل سامانه صیاد ثبت کرده و مشخصات گیرنده را بنویسید. از همین رو، چک‌های جدید را نمی‌توانید در وجه حامل صادر کنید. در واقع نام گیرنده همراه با شناسه ملی حتماً باید داخل برگه ذکر شود و اجازه پشت‌نویسی روی این چک‌ها را ندارید. کنار شناسه چک بنفش بارکدی وجود دارد که استعلام‌گیری از چک را آسان می‌کند. این تغییرات به خاطر امنیت بیشتر چک لحاظ شده و چک بنفش را به یکی از مطمئن‌ترین ابزارها برای انجام مبادلات تبدیل کرده است. باین حال برای اطمینان بیشتر در موارد خاص می‌توانید از [چک رمزدار](#) استفاده کنید

چه تفاوت‌هایی میان چک صیادی و چک صیادی بنفش وجود دارد؟

چک صیادی شباهت‌های زیادی با چک صیادی بنفش دارد؛ اما جزئیاتی در چک‌های بنفش لحاظ شده است که اعتبار و امنیت آن‌ها را بیشتر می‌کند. اولین تفاوت این دو نوع چک در رنگ آن‌ها مشخص است. همان‌طور که از

نام چک بنفش پیداست، چک‌های جدید صیادی با این رنگ تولید می‌شوند؛ درحالی‌که چک‌های صیادی در گذشته در رنگ‌های سبز و صورتی موجود بوده‌اند.

عبارتی که در زیر نماد شاپرک درج شده است به فرد نشان می‌دهد که برای استفاده از چک باید آن را در سامانه صیاد ثبت کند. در واقع بدون ثبت چک صیادی، افراد قادر به استفاده از آن نخواهند بود. همچنین فرد دارنده چک می‌تواند با اسکن بارکدی که در کنار شناسه چک وجود دارد، از آن استعلام بگیرد. گرفتن استعلام از چک‌های بنفش این امکان را به دارنده چک می‌دهد که سابقه صادرکننده چک را بررسی کند و سپس درباره پذیرش یا رد چک تصمیم بگیرد ۲۰.

تفاوت چک صیادی جدید و قدیم از نظر ثبت در سامانه صیاد

طبق قانون جدید صدور چک، همه چک‌های صیادی باید در سامانه صیاد ثبت شوند. به‌علاوه، همه عملیات‌های بانکی مثل انتقال، استعلام و تایید چک در این سامانه انجام می‌شود. در واقع، هدف از این کار افزایش امنیت چک و ضمانت نقدشوندگی آن است. در مقابل، قانون ثبت چک صیادی برای چک‌های صیادی قدیم وجود نداشت. همچنین، **چک‌های قدیمی را می‌توانستید در وجه حامل هم بنویسید. ولی صدور و انتقال چک صیاد در وجه حامل امکان‌پذیر نیست.**

سوالات متداول

چک صیادی با چک بین بانکی چه تفاوتی دارد؟

چک صیادی جنبه ضمانتی و اعتباری دارد. در حالی‌که از چک بین بانکی برای انتقال پول بین بانک‌های مختلف استفاده می‌کنند.

برای دریافت چک صیادی به چه مدارکی احتیاج دارید؟

مدارک هویتی و مدارک محل سکونت از جمله مدارک لازم برای دریافت چک صیادی هستند.

آیا همه می‌توانند چک صیادی بگیرند؟

برای دریافت چک صیادی باید صاحب ملک باشید و محل کار شما دائمی باشد. حداقل ۲ سال افتتاح حساب جاری و سپرده بلند مدت با مبلغ ۵۰ میلیون ریال از دیگر شرایط دریافت چک صیادی هستند.

آیا می‌توان به جای چک مسافرتی از چک صیادی استفاده کرد؟

خیر، چک صیادی برای خرید اقساطی و چک مسافرتی برای مسافران خارج از کشور است. اگر سفر خارجی زیاد می‌روید، به چک مسافرتی نیاز دارید. 3.

۱-سایت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران [/https://www.cbi.ir](https://www.cbi.ir)

۲- پایگاه خبری و تحلیلی انصاف [/https://ensafnews.com](https://ensafnews.com)

۳- <https://azkivam.com> /. بهاره صفوی آبان ۱۴۰۲